

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียน

เครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

Participation of Basic Education Institution Committee in School Administration
of Udon Education Development Network Schools, Doi Tao District,
Chiang Mai Province

วรรณภา วิชา *

ดร. ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 โรงเรียน ในเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 69 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการบรรยายเชิงวิเคราะห์ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้การบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมากและปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้ ด้านวิชาการ และด้านงบประมาณ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนด้านบุคคล พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น

E-mail: nattywan22@gmail.com

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น

รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารงานโรงเรียน

Abstract

This research aimed to investigate the participation of Basic Education Institution Committee in school administration of Udon Education Development Network Schools, Doi Tao District, Chiang Mai Province. The population used in this study comprised the basic education institution committee from 7 schools of Udon Education Development Network Schools, Doi Tao District, Chiang Mai Province in the academic year 2013. The number was 69. The tools used in this study were questionnaires and non-structured questionnaires. The data were statistically analyzed through frequency, mean, standard deviation and an analytical narrative. Then, the data were presented in form of an essay.

The findings revealed that the participation of basic education institution committee in school administration of Udon Education Development Network Schools, Doi Tao District, Chiang Mai Province comprised 4 administrative aspects including academic, budget, personnel and general management. Overall, the basic education institution committee participated in decision-making, performing and evaluating at high and moderate level. When considering each aspect, the details were as follows. According to the academic and the budget aspects, it showed that the means of basic education institution committee participation ranked from the most to the least respectively, namely performing, decision-making and evaluating. Regarding the personnel aspect, it was found that the means of basic education institution committee participation ranked from the most to the least respectively, namely decision-making, performing and evaluating. Related to the general management, it showed that the means of basic education institution committee participation ranked from the most to the least respectively, namely performing, evaluating and decision-making.

Keywords

Participation, Basic Education Institution Committee, School Administration

บทนำ

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งได้มีนโยบายมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุก ๆ ด้าน ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 (2) ที่ระบุไว้ว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งก็หมายถึงประชาชน ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมถึงมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยกำหนดให้สถานศึกษา ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการและสถาบันสังคมอื่น เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม แสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร รู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาของชุมชน รวมทั้งวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์และการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ระหว่างชุมชน ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2545 , 31-42) มีเจตนารมณ์ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 40 “ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ของแต่ละสถาน ศึกษา เพื่อทำหน้าที่ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน กิจการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิและ กรรมการและเลขาธิการ” และมาตรา 57 “ให้หน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา”

อุทัย บุญประเสริฐ (2545, 181-202) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของการศึกษามีได้จำกัดอยู่ภายใต้ระบบการศึกษาเท่านั้น แต่ยังมีความสัมพันธ์กับระบบอื่นในสังคมด้วย โดยเฉพาะชุมชนซึ่งแวดล้อมสถานศึกษาอยู่ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคมที่ตั้งอยู่ด้วยความเชื่อถือและความร่วมมือของประชาชน โรงเรียนกับชุมชนจะมีความสัมพันธ์กันได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจ

และร่วมจัดการศึกษาทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น ภายใต้ความเชื่อที่ว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมซึ่งมีผลกระทบถึงตนหรือกลุ่มของตนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ ทั้งนี้ลักษณะการมีส่วนร่วมอาจมีลักษณะเคยมาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อย และมีส่วนร่วมมากขึ้นอย่างมีอิสรภาพและเสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ ประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย (นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, 2546; ฉลาด จันทรสุมบัติ, 2553, 176; ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2554, 25 และ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2554, 26)

จากที่กล่าวมาข้างต้นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาโรงเรียนในเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า มีทั้งหมด 7 โรงเรียน ซึ่งทุกโรงเรียนได้สรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา พ.ศ. 2543 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนในเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 โรงเรียน ในเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 5 ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 69 คน

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย
อุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ มุ่งศึกษาเนื้อหา 2 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดร
พัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของ
Cohen และ Uphoff, 1980 (อ้างถึงใน จริญญา บันเทิง, 2548, 2) ใน 3 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. การบริหารงานตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านวิชาการ
(2) ด้านงบประมาณ (3) ด้านบุคคล และ(4) ด้านการบริหารทั่วไป (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546, 2546, 33-73)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็น
แบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่าย
อุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับการทดสอบความ
เที่ยงของแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity)
จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยทั้งหมดได้ยืนยันว่าเครื่องมือฉบับดังกล่าวมีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาแล้ว
จากนั้นจึงได้นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เครือข่ายดอยเต่าศึกษา
อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 9556 และผู้ทดลองตอบ
แบบสอบถามทุกคน มีความเข้าใจทางด้านภาษาที่ตรงกันกับเจตนาของผู้วิจัย

2. การสนทนากลุ่ม เป็นการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ซึ่งทำการสร้างแบบสอบถามโดยนำกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen และ Uphoff, 1980 (อ้างถึงใน
จริญญา บันเทิง, 2548, 2) มาใช้ 3 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
และ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล แล้วนำไปเป็นหัวข้อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามโครงสร้างของ
สถานศึกษา ซึ่งมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบุคคล และ 4) ด้านบริหารงานทั่วไป
แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไขความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษาและ
ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้
ผู้เชี่ยวชาญ 3คน ตรวจสอบ เพื่อประเมินข้อคำถามแต่ละข้อว่า ถามได้ตรงตามประเด็นที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยใช้
เทคนิคของ Hamphill และ Westie ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- + 1 แน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ตรงประเด็น
- 0 ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ตรงประเด็น
- 1 แน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงประเด็น

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มากกว่า หรือ เท่ากับ 0.5	เป็นคำถามที่มีความเที่ยงตรงตามประเด็น
น้อยกว่า 0.5	เป็นคำถามที่ต้องตัดทิ้งหรือแก้ไขเพราะถามไม่ตรงตามประเด็น โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67

จากนั้นนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มาสร้างประเด็นคำถามในการสนทนา ซึ่งได้กำหนดตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 โรงเรียนในเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 5 จำนวน 10 คน ในปีการศึกษา 2556 โดยกำหนดแบบเจาะจง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 69 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นได้ทำการตรวจสอบ พบว่า ข้อมูลมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติใน ขั้นตอนต่อไป

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากคณะกรรมการมหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น เพื่อเรียนเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

นัดหมายตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 10 คน พร้อมกับนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสนทนากลุ่ม จากนั้นเริ่มดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยมีการจัดบันทึกขณะดำเนินการสนทนากลุ่มตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ ขออนุญาตในการบันทึกเทป รวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มจากตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มาวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการดังนี้

1. พิจารณาเนื้อหาที่รวบรวมได้และนำมาจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแต่ละด้าน
2. วิเคราะห์สรุปความคิดเห็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มของตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสรุปเป็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่ ร้อยละ แล้วนำเสนอรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษาอำเภอต๋อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการสนทนากลุ่มการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยตีความในรูปแบบการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษาอำเภอต๋อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ และการสนทนากลุ่มตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้

ตารางที่ 1

การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	ด้านวิชาการ	μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.62	0.97	มาก
2	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.85	0.8	มาก
3	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.33	1.08	ปานกลาง

ด้านวิชาการ พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และในการสนทนากลุ่ม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา ร่วมกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ ในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ตลอดจนชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อนำมาบูรณาการในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มกล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วน

ร่วมในการผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางด้านวิชาการ และให้การสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ การจัดแข่งขันทักษะทางด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง โดยมีการประสานงานกับผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และสถานศึกษา และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม กล่าวว่า คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ประเมินคุณภาพของเอกสาร หนังสือ ตำราเรียน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบการเรียนการสอน และประเมินกิจกรรมทางด้านวิชาการ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ เป็นผู้นิเทศ ติดตาม และประเมินผล

การสนทนากลุ่มด้านวิชาการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การทำหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน จัดการประชุม รวมทั้งส่งบุคลากรไปอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ตลอดจนชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อนำมาบูรณาการในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน รวมทั้งนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงผลงานทางด้านวิชาการ ให้การสนับสนุนส่งเสริม เช่น การจัดแข่งขันทักษะทางด้านวิชาการ การจัดนิทรรศการวันสำคัญต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง โดยมีการดำเนินการประสานงานกับผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และสถานศึกษา ประเมินคุณภาพของเอกสาร หนังสือ ตำราเรียน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบการเรียนการสอนของสถานศึกษา และประเมินกิจกรรมทางด้านวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้น ส่วนคณะกรรมการที่ประกอบอาชีพอื่น ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา ประเมินคุณภาพของเอกสาร หนังสือ ตำราเรียน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งการประเมินกิจกรรมทางด้านวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเท่าที่ควร ยกเว้นบางโครงการหรือบางกิจกรรมที่สถานศึกษามีหนังสือเชิญเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตรวจสอบ กำกับ ดูแลผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 2

การมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	ด้านงบประมาณ	μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.42	1.06	ปานกลาง
2	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.64	0.77	มาก
3	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.02	1.28	ปานกลาง

ด้านงบประมาณ พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการสนทนากลุ่มด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ การระดมทรัพยากร การวิเคราะห์ แผนพัฒนาสถานศึกษา การจัดทำแผนงบประมาณ โครงการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การใช้จ่ายเงิน งบประมาณ ของฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบุคคล และฝ่ายบริหารงานทั่วไป ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและสถานศึกษา เข้าไปร่วม จัดกิจกรรมพิเศษเพื่อหารายได้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยร่วมกับสถานศึกษาในการประสาน และ ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต่าง ๆ รับทราบข้อมูล เพื่อจัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา และสิ่งของจำเป็น อื่น ๆ ให้ทุนการศึกษานักเรียนเรียนดี ฐานะยากจน มีส่วนร่วมในการจัดทำทะเบียนคุมทรัพย์สินของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจัดซื้อ จัดจ้าง ตามที่ระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาตามเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชี และมีส่วนร่วมในการประเมิน การทำงานของเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีของสถานศึกษา

การสนทนากลุ่มด้านงบประมาณ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจในการหาวิธีระดมทรัพยากรเพื่อใช้ ในการจัดการเรียนการสอน มีการคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมในการวิเคราะห์ แผนพัฒนาสถานศึกษา โครงการของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษาในแต่ละปี รวมทั้งมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาในแต่ละปี โดยมีการจัดสรรงบประมาณ ร่วมกับผู้บริหารสถาน ศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง จัดสรรงบประมาณให้แต่ละ ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบุคคล และฝ่ายบริหารงานทั่วไป นอกจากนี้คณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ร่วมจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อหารายได้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ประสานและประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน ตลอดจนชุมชน เพื่อจัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา และสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ ให้กับสถานศึกษา ให้ทุนการศึกษานักเรียนเรียนดีแต่ฐานะยากจน มีส่วนร่วมในการจัดทำทะเบียนคุณทรัพย์สินของสถานศึกษาและมีส่วนร่วมตรวจรับพัสดุจัดซื้อจัดจ้าง ตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง มีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชี ระบบเบิกจ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษา ให้มีการใช้งบประมาณที่คุ้มค่าและเหมาะสม และมีส่วนร่วมในการประเมินการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชีของสถานศึกษาให้ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีการจัดทำรายการบัญชีที่ถูกต้อง สามารถชี้แจงรายจ่ายงบประมาณของแต่ละโครงการที่ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

ตารางที่ 3

การมีส่วนร่วมในด้านบุคคลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ	ด้านบุคคล	μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.39	1.07	ปานกลาง
2	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.3	0.97	ปานกลาง
3	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.1	1.25	ปานกลาง

ด้านบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการสนทนากลุ่มด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มกล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อผู้บริหารศึกษา รวมทั้งร่วมวางแผน ตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดหลักการในการใช้ทรัพยากรบุคคลทางการศึกษา เสนออัตราตำแหน่งของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มกล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประพุดิตปฏิบัติตามระเบียบวินัย จรรยาบรรณของวิชาชีพ และมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดี ความชอบของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพิจารณาเลื่อนขั้นและพิจารณาเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ และการมีส่วนร่วมในด้านประเมินผล ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม กล่าวว่า

คณะกรรมการศึกษาชั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการคัดเลือกและบรรจุบุคลากรทางการศึกษา ประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา โดยการสอดส่องดูแล ให้คำแนะนำ ตักเตือน ชี้แนะ ช่วยเหลือ ให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความประพฤติไม่เหมาะสม

การสนทนากลุ่มด้านบุคคล

คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งตัวแทนร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อกำหนดเป็นระเบียบปฏิบัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมวางแผน ตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรบุคคลทางการศึกษา เสนอความต้องการที่เกี่ยวกับจำนวน และอัตราตำแหน่งของข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่และภาระงานให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดทำหนังสือแต่งตั้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้เพียงพอ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ก็ยังมีส่วนร่วมในการประพัตินเป็นแบบอย่างที่ดี ส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดี ความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และมีส่วนร่วมประเมินการคัดเลือกและบรรจุบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเหมาะสม ยุติธรรม และโปร่งใส ประเมินการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสอดส่องดูแล ให้คำแนะนำ ตักเตือน ชี้แนะ ช่วยเหลือ ให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประพัตินไม่เหมาะสม เพื่อให้การบริหารงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุด

ตารางที่ 4

การมีส่วนร่วมในด้านบริหารทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

ข้อ	ด้านบริหารทั่วไป	μ	σ	ระดับการมีส่วนร่วม
1	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.7	0.87	มาก
2	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.95	0.81	มาก
3	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.8	0.87	มาก

ด้านบริหารทั่วไป พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ส่วนการสนทนากลุ่ม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา

การดำเนินงานของสถานศึกษาในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการประชุมการชี้แจง นโยบาย กลยุทธ์ แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจเลือกจัดทำโครงการหรือกิจกรรมของสถานศึกษา โดยเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนในสถานศึกษาเป็นอันดับแรก ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการ โดยแหล่งกระจายเสียงของชุมชน ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง หน่วยงานราชการ หน่วยงานภาคเอกชนตลอดจนชุมชน ร่วมกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสาธารณูปโภคภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้น และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการติดตามดูแล ช่วยเหลือและสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินการจัดการศึกษา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนจะเสนอต่อสาธารณชน ร่วมกำกับ ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนกับสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติด การลักขโมย โรคระบาด และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การสนทนากลุ่มด้านการบริหารทั่วไป

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประชุม ชี้แจง นโยบาย กลยุทธ์ แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การวางแผนในการเผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษา การตัดสินใจเลือกจัดทำโครงการหรือกิจกรรม และเปลี่ยนเรียนรู้อะหว่างเครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษาโดยเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน นอกจากนี้ มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการ ในวันสำคัญ ๆ ของสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์โดยแหล่งกระจายเสียงของชุมชน หมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์โดยใช้นักเรียนเป็นสื่อในการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง รวมทั้งสนับสนุนการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ร่วมกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสาธารณูปโภคภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้น เช่น ห้องสุขาของนักเรียน การตัดหญ้า การปลูกต้นไม้เพื่อให้มีบรรยากาศ ร่มรื่น เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการติดตามดูแล ช่วยเหลือและสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินการจัดการศึกษา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนจะเสนอต่อสาธารณชน ตลอดจนร่วมกำกับ ดูแล พฤติกรรมของนักเรียนในเรื่องยาเสพติด การลักขโมย โรคระบาด และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การอภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ มีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรยกมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านวิชาการ พบว่า ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด คือข้อส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่หลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจการด้านต่าง ๆ ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง อย่างมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐานซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภาพ แก้วตาทิพย์ (2551) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก ตลอดจนสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอาวุธ รักษาชล (2551) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า มีส่วนร่วมในด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก

2. ด้านงบประมาณ พบว่า ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด คือข้อสนับสนุน บริจาคทรัพย์สิน วัสดุ สิ่งของ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการเสนอและตัดสินใจในการหาวิธีระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อหารายได้สนับสนุนการจัดการศึกษาอยู่แล้ว ดังนั้นการสนับสนุน บริจาคทรัพย์สิน วัสดุ สิ่งของ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา จึงเป็นบทบาทหน้าที่อีกอย่างหนึ่งที่ต้องคอยสนับสนุนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) ที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิตยา ชุมวรฐายี (2551) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านบุคคล พบว่า ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด คือข้อ ส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ทั้งนี้เนื่องจาก

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จึงมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน สอดส่องดูแล พฤติกรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงมีส่วนร่วมในการส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ เพื่อการบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภาพ แก้วตาทิพย์ (2551) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมด้านบุคคล อยู่ในระดับมาก และรวมถึงงานวิจัยของเฉลิมพล พวงศิริ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านบริหารงานทั่วไป พบว่า ข้อที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด คือความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดูแลทรัพย์สินและอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจในการกำกับกำกับการดำเนินการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นรวมทั้งมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่างๆของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับที่สุภาพ แก้วตาทิพย์ (2551) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมานิช แสงสว่าง (2553) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู ต่อการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู ต่อการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก

บทสรุป

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอตอแต จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้การบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารงานทั่วไป ถึงแม้จะพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา

ชั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานในโรงเรียนทุกด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติ และด้านการประเมินผล แต่ยังคงมีบางด้านที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านบุคคลและด้านงบประมาณ การพิจารณาความดี ความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

1. ด้านวิชาการ ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากขึ้น เพื่อให้งานวิชาการมีคุณภาพ ต่อไป
2. ด้านงบประมาณ ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากยิ่งขึ้น เพื่อการบริหารงบประมาณมีคุณภาพและเหมาะสม
3. ด้านบุคคล ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาและเกิดประสิทธิภาพในการทำงานและประโยชน์ของทางราชการ

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยมีดังนี้

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนเครือข่ายอุดรพัฒนาการศึกษา อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับภารกิจงานโดยตรง
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารของโรงเรียน ที่อยู่ในหน่วยงานสังกัดอื่น เช่น สังกัดหน่วยงานเทศบาล สังกัดหน่วยงานเอกชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พ.ศ. 2547. (2547). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จรัญญา บันเทิง. (2548). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: โอ เอ พรินติ้ง การพิมพ์.
- ฉลาด จันทรมบัติ. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น. วารสารการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิมพล พวงศิริ. (2553). การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมือง สุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- ธีรวุฒิ ประทุมพนพรัตน์. (2550). **หลักการบริหารการศึกษา**. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง**. กรุงเทพฯ: 598 Print.
- นิตยา ชุมวรรฐายี. (2551). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.**
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546. (2546). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- มาโนช แสงสว่าง. (2553). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและครู ต่อการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ตำบลสระแก้ว อำเภอนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.**
- ยวัฒน์ วุฒิเมธี. (2554). **การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: บางกอกบล็อก.
- สุภาพ แก้วดาทิพย์. (2551). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปากพนัง จ. นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.**
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2554). **เอกสารการสอนชุดวิชาทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.**
- อาวุธ รักษาชล. (2551). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.**
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). **“สาระการวิจัยเรื่องการกระจายอำนาจด้านการศึกษาประเทศไทย” การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.